

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಜುಗೌಡ — ಅರಣಿಬರವರು ಬಸ್‌ಗಳು ಓಡಿಸದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಸ್‌ ರೂಟ್ಸ್‌ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಬಸ್‌ ರೂಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತೀರಿ. ಹಾಗೆಯೇ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಕೂಡ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಸಂಧೀಂದ್ರರಾವ್‌ ಕಸಬೆ — ಆ ರೀತಿ ಏನು ಇಲ್ಲ. ಬಸ್‌ಗಳು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ರೂಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ 31 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆದಾಯವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಸ್‌ ಡೈವರ್ಸ್‌ ಮತ್ತು ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡಲು ಅಡ್ಡಸ್ಸ್‌ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಚುಕ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ 319 (319) ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ.

Minimum Wages to Beedi Workers

784 SRI M G. JARTARGAR (Hubli) and SRI K. RAMBHAT (Puttur)—
Will the Minister for Labour be pleased to state—

(a) whether it is a fact that the policy of minimum wages has come into effect from January for 5 lakhs poor Beedi Workers in Karnataka. If so detailed particulars of wages that is being paid to the Beedi Rollers, Beedi Checkers and Beedi Wrappers,

(b) whether it is a fact that the Central Government has revised minimum wages at the Committee meeting of Minister in which, States of Karnataka, Uttara Pradesh, Andra Pradesh and Bihar had participated and has decided that the minimum wages should not be lesser than the limit fixed by the Minimum Wages Commission for industrial labour and it should not be below the poverty line i.e. not less than Rs. 240

(c) Whether it has come to the notice of Government that due to fixation of minimum wages by Government. more than 5 lakhs beedi workers have been affected as they are not getting the leave due to them, and has caused hardship for wage, bonus and provident fund ;

(d) Whether it has come to the notice of Government that due to reduction in wages, it has lead to corruption of more than Rs. 2 Crores ?

SRI A. B. JAKANUR (Minister for Labour)—

(a) 1. Yes (It has come into effect by issue of Government Notification No SWL 27 LMW 81, dated 2-12-1981)

2. Minimum Wages ;

(a) Beedi Rollers Rs. 7.40 (those who role beedies at 1000 per day)

(b) Beedi checkers Rs. 188-00 per month.

(c) Beedi Wrappers Rs. 188-00 per month.

(b) The consenses of the conference of Ministers of States (in which States beedi industry is popular) held in New Delhi during the last September is to fix the minimum wages of beedi workers between Rs. 7 and Rs. 8 and there should not be much differences in wages that existed in the neighbouring State. Therefore Government fixed the minimum wages at Rs. 7.40 keeping in view the recommendations of the minimum wages Advisory Board.

(c) Consequent on fixing the minimum wages by Government, there is no difficulty in getting benefits of leave, wage bonus and provident fund by the Beedi workers,

(d) No.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ಜರತಾರ್‌ಗರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ೧೯೪೦ ರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭವಿಷ್ಯನಿಧಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆಗಳು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಾಮಭಟ್.—ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ೫ ರಿಂದ ೭ ರೂಪಾಯಿ ಇರುವುದನ್ನು, ೮ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ೭.೪೦ ಪೈಸೆ ಎಂದು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಸ್ಟೇಟ್ ಅಡ್ಡೈಜರಿ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೇನು ಇಲ್ಲ. ಆ ಕಮಿಟಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಡ್ಡೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಾವು ಈ ವರ್ಷ ದಿಂದ ೭ ರೂಪಾಯಿ ೪೦ ಪೈಸೆ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ that is not the case. This is only an Advisory Board. Government has all the powers to revise ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಾಮಭಟ್.—ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರ, ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಆಯ್ದ ಸದಸ್ಯರ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆ ಸಮಿತಿಯು ಬಡತನದ ರೇಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಕನಿಷ್ಠ ೨೪೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವೇತನ ಇರಬಾರದೆಂದು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟುವುದು ಒಂದು ಹೋಮ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ. ಬೇರೆ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಳ ತರಹ ರಿಂದ ೧೦ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಅಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕೆಲಸಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ, ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ೧ ಗಂಟೆ ೨ ಗಂಟೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ. ನಾವು ೧ ಸಾವಿರ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟುವವರೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ನಿಗಧಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಾಮಭಟ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಇದು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಇದು ಹೋಮ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟುವ ಎಲೆ, ತಂಬಾಕು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರು ಆರಾಮವಿದ್ದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ೧ ಸಾವಿರ ೨ ಸಾವಿರ ಬೀಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಇದು ಅಂತ್ಯ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಭೆ ಸೇರಿ ಬೀಡಿ ಕೆಲಸಗಾರರ ವೇತನದ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ That is :

"The concept of poverty line has been developed by the Planning Commission mainly with reference to the calory

intake necessary for subsistence and maintenance of the efficiency of the workers. On this basis and with reference to the All-India Consumer Price Index Nos-June 415 the Ministers agreed that the minimum wage for employees in beedi industry should be fixed this year between Rs. 7 and 8 per day."

ಆ ಪ್ರಕಾರ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ೭.೨೦ ಪೈಸೆಗೆ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೭.೩೦ ಪೈಸೆಗೆ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ನಾವು ೭.೪೦ ಪೈಸೆ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೇಟ್ ಈ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆಯಿತು. We are again going to revise in this year for the next year.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಬಿ. ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ತದ ವೇತನ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವೇತನವಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಬೇಕೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಿಗಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಈಗ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿರುವ ವೇತನವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ನಮ್ಮ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಮಿನಿಮಂ ವೇತನ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದರೆ the industry is likely to be migrated to other States. ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ವೇತನಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಿಂತ ೨೦ ಪೈಸೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಈ ರೀತಿ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಬಿ. ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್.—ತಾವು ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ವೇತನ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ವೇತನವಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಸಂಕವಿಲ್ಲದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಡ ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಈ ವರ್ಷ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಬಹುದು

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಾಮಭಟ್ಟ.—ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕದ ದರದನ್ನು ಕರಡು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿ, ಆದರೆ, ಅಂತಿಮ ಪ್ರಕಟಣೆಯಾಗುವಾಗ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಡ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಆಗುವ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ವೆರಿಯಬಲ್ ಡಿ. ಎ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವರ್ಷ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಮೂನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ The minimum wage per day should be fixed between Rs. 7 and 8. For Beedi Checkers and Beedi Wrappers ಗಳಿಗೆ Rs. 188 fix ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಬೀಡಿ ಚೆಕ್‌ರ್ಸ್‌ಗೆ, ರ್ಯಾಪರ್ಸ್‌ಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೮೮ ರೂ.ಗಳೆಂದೂ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೀಡಿ ವರ್ಕ್‌ರ್ಸ್‌ಗಿಂತ ಇವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ವೇತನವಾಯಿತು. ೭.೪೦ ಪೈಸೆ ರೇಟ್ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಆ ರೇಟನ್ನು ಕೊಡದೆ ಕಡಿಮೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ತಾವು ಮಾಡಿರುವ ಒಪ್ಪಿಗೆಗೆ ವಿರೋಧವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಕನಿಷ್ಠವೇತನ ೭ರಿಂದ ೮ ರೂಪಾಯಿ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿರುವುದು ೧ ಸಾವಿರ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.—೧ ಸಾವಿರ ಬೀಡಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಟ್ಟಬಹುದು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಬರಬಹುದು ಅದು ಬೇರೆ. ಕನಿಷ್ಠವೇತನ ದಿವಸಕ್ಕೆ ೭ರಿಂದ ೮ ರೂಪಾಯಿ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಆದಮೇಲೆ ಇವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ವೇತನ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—೧೮೮ ರೂಪಾಯಿ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಡಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು.—೧ ಸಾವಿರ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟುವವರಿಗೆ ೭ ರಿಂದ ೮ ರೂಪಾಯಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಚಕ್ಕರ್ ಮತ್ತು ರ್ಯಾಪರ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಈ ಹುದ್ದೆ ಪಾರ್ಟ್‌ಟೈಮ್ ಜಾಬ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಅವರು ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ದಿವಸಕ್ಕೆ ೨ ತಾಸು ೪ ತಾಸು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೋದಸಲಕ್ಕಿಂತ ಈ ಸಲ ವೇತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. That is the minimum wage for them. For rolling 1000 beedies.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.—೧ ಸಾವಿರ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟುವವರಿಗೆ ೭.೪೦ ಪೈಸೆ ಎಂದು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿ. ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ೭-೮ ರೂಪಾಯಿ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಎಂದು ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ರೇಟನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಎಫೆಕ್ಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಬೀಡಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವರೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ೨ ಗಂಟೆ ೪ ಗಂಟೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಲ್ಲ ಪೂರ್ತಿ ದಿವಸ ಇವರು ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೂ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾದುದು,

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು.—ರ್ಯಾಪರ್ಸ್ ರೋಲರ್ಸ್, ಚಕ್ಕರ್ಸ್, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರ್ಸ್, ಕ್ಲರ್ಕ್ಸ್ ಇವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ೧೮ ರ ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಾಮಭಟ್ಟ.—ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಬೆಳಗಾನಲ್ಲಿರುವಾಗ ೧ ಸಾವಿರ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟುವವರಿಗೆ ೯.೩೦ ಪೈಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು, ಅದು ನಿಜವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು.—ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಅಂಗಳದಿಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ಜಾರ್ಜ್‌ಗರ್.—ಸರಾಸರಿ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿದರೆ ಈ ಉದ್ಯಮದಿಂದ ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯವಿರುವಾಗ, ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರವಾಗಿರುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ತಾವು ನಡೆಯದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು.—ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ೭.೪೦ ಪೈಸೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗೈಡ್‌ಲೈನ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಪಕ್ಕದ ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಹಿಂದಿನದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಲುಕ್ಕಾನು ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಈಗ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ೯-೪೦ ರೂ.ಗಳಿರುವಾಗ ಚಕ್ಕರ್‌ರಿಗೆ ಮತ್ತು ಗೂಡಿ ನವರಿಗೂ ಸಹ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ? ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೮ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು.—ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಣ್ಣದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಲು ಶಕ್ತಿ ಇರಬಹುದು. ಆದಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಂಥವುಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಉಳಿಯುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದರವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ಇದನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಂಥದ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ತಾವು ಕೇರಳದ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚಕ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಗೂಡಿನವರು ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ೮ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ರೂ.ಗಳ ಪ್ರಕಾರವಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಈಗ ೭ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಇದನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು.—ಮಿನಿಮಂಟ್ ವೇಜಸ್‌ನ್ನು ಅಂಥ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಡಿ.ಎ. ಸಹ ಸೇರಿಸಿ

ವೇಜಸ್ ನಿಗಧಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಅಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಮಿನಿಮಮ್ ವೇಜಸ್‌ಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬೀಡಿ ಮಾಲೀಕರು ದಿನಗೂಲಿ ಯನ್ನು ೧೦ ರೂ.ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಉದ್ಯಮ ಪಕ್ಕದ ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಅಂಧ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ನಿಗಧಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳಿದ ಅಂತವನ್ನೇ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ೧೯೬೯ ರಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ೧೯೮೨ ರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕೊಡಲು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಲು ಕಾರಣವೇನು ? ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಿತವನ್ನು ತಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೀರೆಯೆಂದು ಇದರಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ;

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟಲು ೩ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಗಧಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆರೆ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಡಿ.ಎ. ಸಹ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಬೀಡಿಗಳಿಗೆ ೯-೬೦ ರೂ.ಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಪೈಸ್-ಇಂಡೆಕ್ಸ್‌ನ ಶಿಪ್‌ಯಿಂಟ್ ಸಚ್ಚಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಎರಡು ಪೈಸ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. Like that it will come to Rs. 9.60 ps or so by way of settlement but the Beedi Workers are getting even more than Rs. 9-60 i.e., it comes to Rs. 10.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಕೆಲವು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಳಿಗೆ ದಿನಗೂಲಿಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಬೀಡಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗೆ ದಿನಗೂಲಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಈಗ ಗಣೇಶ ಮತ್ತು ಭಾರತ್ ಬೀಡಿಗಳು ವಿವೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಬೀಡಿಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಕೋಟಾಂತರ ರೂ.ಗಳ ಲಾಭ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಇವರು ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ೯-೪೦ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ? ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳವರೇ ಕೊಡುವಾಗ ಇಷ್ಟೊಂದು ಲಾಭ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ? ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೀಡಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಒಗ್ಗ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ೯-೪೦ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಗಣೇಶ ಮತ್ತು ಭಾರತ್ ಈ ಎರಡು ಹೆಸರಿನ ಬೀಡಿ ಮಾಲೀಕರು ಶ್ರೀಮಂತರಿರಬಹುದು. ಅವರು ಲಾಭ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನ ಬೀಡಿ ಮಾಲೀಕರನ್ನು ಸಹ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವೇನಾದರೂ ದಿನಗೂಲಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಮಾಲೀಕರು ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದಕಾರಣ ನಾವು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಿತವನ್ನು ಸಹ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ : ೮೨೭

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜಿ. ಸದ್ಗೋಷಾತ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರ ಸರಿಯಲ್ಲ ದಿರುವ ಕಾರಣ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ.

Irrigation Wells in Dharwad District

978 SRI M. M. MALAGI (Byadagi) --Will the Minister for Co-operation be pleased to state :—

(a) the total number of Wells dug for irrigation purpose with the help of rig machines in Dharwad district ;